

ТОЛКОВА БЛИЗО, ТОЛКОВА ДАЛЕЧЕ ...

Ирина Велкова

Председател на Сдружение „Толкова близо, толкова далече“

www.soclosesofar.net

Има нещо предопределящо в това да си българин в чужбина. Българите в чужбина са постоянно и близо, и далеч. Когато си там, България е най-близо до теб, част от теб, изгаря сърцето ти, но е на хиляди километри. Когато си в България, ти я живееш, дишаш, но знаеш и че си ѝ чужд, далечна е, защото в крайна сметка пак си тръгваш и се връщаш към живота навън.

Когато преди няколко години посетих Аржентина за среща с българската общност там, това беше визита на истинско прозрение и на посока, която по-късно ще следвам. И ако не беше един мой колега, който да ме убеди, че там има истинска българска общност, с която си струва да работим, за която да направим нещо, никога нямаше да повярвам, че е възможно тези хора, на 12 000 км от България, голяма част от които емигрирали преди много десетилетия, да пазят спомена за родината толкова жив и изгарящ, толкова истински...

Емигрантите в Аржентина са от най-ранните ни, напуснали България преди 40–50, а някои и повече години. Голяма част от тях вече са второ, трето поколение българи там, напълно интегрирани, дори не владеят български език, но са с ясно съзнание кои са корените им и коя е родината им. Затрогващо е да видиш как тези красиви млади хора, на възраст между 10 и 16 години, които не говорят никак български език, учат и играят с цялото си сърце български народни танци в читалище или спортен салон на някое аржентинско училище.

Сред всичко обаче имаше една водевилна случка – срещата с най-възрастните ни емигранти там, хора, напуснали България преди много повече от 50 години, когато са били едва невръстни деца. Днес те помнят някакъв архаичен български език откъслечно и предпочитат да говорят на испански, но в душата им ги зове *българското*. Такова, каквото само ние си го знаем, можеш да го пипнеш дори... Имаше един българин, който живее в Аржентина от шестгодишен, сега вече на пределна възраст, музикант. На вид съвсем обикновен възрастен човек, но когато се вгледаш в очите му, виждаш онези добрите, българските очи на отрудените хора от планината, на твоя собствен дядо. Тези очи човек не може да срещне другаде по света, те гледат различно!

Така от срещата в Аржентина се роди идеята за проекта със символичното име „Толкова близо, толкова далече“. Там осъзнах, че има един начин да приобщаваме тези хора към България и това е изкуството. Донякъде то е и най-лесен проводник на традицията и културата навън, в него се пречупва българският мироглед, без значение какво е изкуството. Творецът не може да избяга от това, което носи в себе си. Напротив, то го изразява най-добре! Отличава го!

„Толкова близо, толкова далече“ е не само проект, то е творческа концепция, която се разви, трансформира се и събира всяка година млади български съвременни художници, които живеят и работят в чужбина, за изложба в България, на която те се представят с едноименната тема. Тази идея успява да събира хора с общи ценности и идеали, за да допринесе за съхранението на българското по света и да го популяризира по творчески начин. От 2012 година досега изданието има 4 успешни изложби и две дискусии по теми за изкуството, в които са участвали над 50 български автори, представили свои картини, инсталации, скулптори, 3D проекти т.н. Някои от тях са световно признати и много известни в държавите, в които живеят (например Хубен Черкелов, Иван Гелов, Радостина Доганова, Сандра Стойчева, Иван Велчов и мн. др.),

но никога не бяха събирани в България с обща тема, с общо послание... Не се познаваха помежду си. Днес това обаче е различно! Тези изложби дадоха възможност за среща, диалог, емоции и общи проекти. Някои от тях вече работят заедно, помагат си, организират съвместно общи изложби, инсталации, пленери – например като „Родина на Кръстопът“, реализирал се в Стар Бешенов.

А по света има много талантливи българи, някои много успели, други се борят. Но дори и за най-успелите най-ценно е родината да ги припознае като свои, това е сякаш като прошка, задето са си тръгнали. Защото всички ние, навън, чувстваме вина, че не сме там, че не помагаме на страната, която ни е изградила като личности и ни е отворила вратите към света; че родината, колкото и близо да е в сърцата ни, е на много далечно разстояние, а ние не споделяме нейните болки, тегоби и страсти.

И точно защото е хубаво човек да прави неща за родината, макар и живеейки навън, решихме с екип колеги да институционализираме проекта „Толкова близо, толкова далече“ и не само да продължим успешния му старт преди 4 години, но и да го разширим и надграждаме. Така проектът е вече част от много по-дългосрочната и всеобхватна програма на сдружение „Толкова близо, толкова далече“, което има за цел да подпомага и промотира българската култура, история и образование в чужбина и в България.¹ От 2016 година сдружението вече организира и в други европейски държави самостоятелни представяния на художниците, участници в предишни издания на „Толкова близо, толкова далече“. На дневен ред на Сдружението са още редица проекти, като специализирано издание с българските стари майстори, което да се разпространява в училищата зад граница, училищна инициатива с няколко софийски училища; проекти, свързани с популяризирането в България на едни от най-успешните български дизайнери и т.н.

Следващото издание на изложбата „Толкова близо, толкова далече“ ще е в периода 20 септември – 2 октомври 2016 г. в НДК и за първи път ще има и резидентска програма за някои от авторите, като темата ще е „Работа с мед“. По време на изложбата са предвидени и специални работилници за деца в София, както и в Пирдоп в детския център на генералния спонсор през всичките тези години – Аурубис България. Очаквайте подробности.

*януари, 2016
Лондон*

---

¹ Следва да се отбележи, че огромна заслуга за успехите на този проект през всичките тези години има Снежана Йовева, заместник-председател и организационен секретар на сдружение „Толкова близо, толкова далече“, която и в най-трудните ни моменти успяваше да се пребори, за да продължим! Благодаря ти, Снежи! Специални заслуги има и нашият творчески ментор – проф. Греди Асса, който винаги е бил наш вдъхновител, както и двете ни неуморими кураторки – Мила Старейшинска и Ния Табакова. Благодарност и към Димитър Владимиров, заместник-председател на Държавната агенция за българите в чужбина, който оцени достойнствата на идеята ни и ни подкрепяше.

SO CLOSE, SO FAR...

Irina Velkova

Chairwoman of Association 'So Close So Far '

Abstract

Irina Velkova is corporate lawyer, who works in the Financial Services Industry in London. She specialized in Corporate Governance and Regulation of Financial Markets. She also serves on the main Committee of the Institute of Directors, City of London Branch, which is the biggest Corporate Governance organization in the UK. Prior to moving to the UK, she was the Chief of Staff to the Deputy Prime Minister and Minister of Finance of Bulgaria.

Alongside her career in the London City, she is the Chairwoman of "So Close, So Far", a non-profit organization focused on promoting Bulgarian art, culture and education.